

Bouwhistorisch onderzoek

BOUWHISTORISCHE WAARNEMING

Adres	: Herestraat 23
Status	: Beeldbepalend
Periode	: maart 2004
Onderzocht door	: Jan van der Hoeve, Imre van der Gaag en Taco Tel
Auteur	: Taco Tel
Datum	: Groningen, zomer 2004

Inleiding

Tijdens de bouwhistorische verkenning van Herestraat 23 bleek het mogelijk de zijgevel van Herestraat 23 aan een nader onderzoek te onderwerpen. Dit pand is in 2001 bouwhistorisch verkend, toen was het echter niet mogelijk de zijgevel goed te bekijken. Deze waarneming vormt daarom een aanvulling op de genoemde verkenning.

Waarneming

Alleen van het tussenlid en het achterhuis is de zijgevel zichtbaar met uitzondering van de begane grond. De zijgevel van het voorhuis wordt aan het zicht onttrokken door het naastgelegen pand. Zoals in de verkenning van 2001 al werd aangegeven is de zijgevel van de tweede verdieping in de jaren 60 of 70 van de 19e eeuw gebouwd omdat het pand met een laag werd verhoogd. Dit metselwerk onderscheidt zich duidelijk van het muurwerk daaronder dat van aanzienlijk grotere stenen is gemetseld en tal van bouwsporen laat zien. Dit muurwerk is gemetseld van bakstenen met het formaat 29,0-31,0 x 14,0-17,0 x 8,0-9,0cm, tienlagenmaat 91,5-93,0 cm. Dit komt ongeveer overeen met het formaat van de bakstenen in de linker zijgevel van het voorhuis. Opmerkelijk dat dit baksteenformaat niet overeen komt met het formaat in de linker zijgevel van het achterhuis. Hier werd links een tienlagenmaat van 76 cm geconstateerd, op grond waarvan een datering in de 16e eeuw werd verondersteld. Opvallend is dat de rechter zijgevel geheel achteraan het achterhuis wel metselwerk bezit met een formaat dat overeenkomt met links. Het formaat is hier 28,0-29,0 x 14,0-14,5 x 6,5-7,5 cm, tienlagenmaat 77 cm. Het achterhuis zal daarom in eerste aanleg ouder zijn, uit de 14e of de eerste helft van de 15e eeuw. In de 16e eeuw heeft waarschijnlijk een grote verbouwing plaatsgevonden waar het metselwerk met een tienlagenmaat van ca. 77 cm nog van resteerd.

Het muurwerk laat diverse oude vensteropeningen zien. Vooraan op de verdieping van het tussenlid zijn dit twee kloostervensters waarvan het kalf ontbreekt. Bij een van de vensters is een duim van het vroegere luik dat het onderraam afsloot, nog blijven zitten. Achteraan ter hoogte van de begane grond van het achterhuis zijn enkele dichtgezette vensters te zien waarvan de voorste wordt afgedekt door een houten latei en de achterste door een dubbele ontlastingsboog. Vullingen en dagkanten bezitten diverse soorten metselwerk.